

LA HISTÒRIA DEL ROCK

GUIA DIDÀCTICA

PRESENTACIÓ:

Nou repertori de cançons i arribarem a noves dècades musicals!!!

Sota el guiatge del cantant Cris Juanico, que posarà la veu acompanyat de quatre músics més de pop-rock (guitarra, teclat, bateria i baix), us presentam un concert didàctic que ens vol mostrar la història del rock a partir de la interpretació en directe de fragments de cançons enllaçades entre si i projeccions de l'època. Així mateix, es presentaran les circumstàncies històriques, socials o culturals que envolten aquestes cançons, els autors i l'estil en què s'inscriuen.

Al mateix temps, durant la interpretació de les cançons, que es dividiran en diferents blocs temàtics segons l'època, apareixerà a la pantalla informació sobre els autors, les lletres i els estils.

El concert és un repàs dels diferents estils musicals que engloben el rock des dels anys 50 fins a l'actualitat. Durant l'actuació sentirem un bocinet de més de cinquanta peces conegudes que ens acostaran a aquesta varietat d'estils del rock.

Escoltarem cançons dels inicis dels anys 50: ritmes de blues com "Blues en sol" de Guillem d'Efak, Chuck Berry o Elvis Presley, que va preparar el terreny per convertir el rock en un llenguatge universal. Després passarem pels anys seixanta, setanta, vuitanta i noranta amb cançons de cantants o grups com Pink Floyd, Bob Dylan, The Beatles, The Rolling Stones, Jimy Hendrix, Led Zeppelin, The Police, Queen, Michael Jackson o REM, etc. També destacarem la relació del rock amb la música d'altres cultures (Bob Marley, Manu Chao, Santana...).

Ens trobam davant d'una audició notablement rica per fer-ne aplicacions pedagògiques, no només a partir de l'àrea de música, sinó de moltes altres. El naixement de la música moderna ha suposat un fenomen històric i social que dóna peu a fer una anàlisi de la societat del segle XX. Temes com l'esclavitud, el racisme, la religió, etc. poden ser tractats a partir de les manifestacions musicals i la seva història.

Fitxa artística

Grup musical: Cris Juanico, Shanti Gordi, Sergi Martin, Quim Ribó i Lluís Gener

Presentadors: Joan Duch

Autor del guió: Joan Duch/Cris Joanico

Arranjaments: Joan Solà Morales i Miquel Brugués.

Muntatge de video: Joan Duch

Durada: 60 minuts

Descripció de l'audició:

L'audició és un concert en el que s'alternen la interpretació en directe de blocs de fragments de cançons enllaçades entre si i presentacions en vídeo de la època i/o les circumstàncies històriques, socials o culturals de cada una d'elles, dels seus autors i de l'estil en que s'inscriuen.

El grup està format per cinc músics (veu, guitarra, teclats, bateria i baix)

Al mateix temps, durant la interpretació de cada bloc de cançons apareix a la pantalla informació sobre els autors, les lletres i els estils.

L'audició comença amb la intervenció del cantant o d'un presentador que situa els alumnes en dos aspectes:

- Presentació del que veuran i escoltaran i del format que té l'audició (concert sense intervencions de presentador i els conceptes expressats en imatges o en petits textos a la pantalla
- Breu presentació de la música que escoltaran i el seu significat per a la societat actual.
- Pel que fa a la música que s'escolta, els autors, estils i conceptes més importants que es citen (en vermell els més importants) i tenint en compte que les imatges que es projecten hi fan referència, l'esquema de l'audició és el següent:

1. introducció amb imatges

Música: Hug Masekela

- Aquesta és la història de la trobada de dos mons.
- Aquesta és la història de com la música trenca les barreres del...
racisme, el desconeixement, la intolerància...
- Aquesta és la història d'un llenguatge universal
- Aquesta és la història del rock

2. 1r bloc de cançons: els antecedents i els inicis

- Cançó 1 "Blues en sol" Guillem d'Efak
- El blues neix al món rural del delta del Mississipi
- Són cançons tristes amb les que els descendents dels antics esclaus africans de nord Amèrica expliquen històries d'amor, de desesperació, pobresa i d'esperança.
- Els bluesman s'acompanyen amb la guitarra com en el rock actual
- En les cançons utilitzen crits, laments....
- 1945. Al suburbi de les grans ciutats neix el rithm&blues
- És blues ràpid que utilitza els nous instruments elèctrics
la guitarra elèctrica no necessita caixa de ressonància
un petit electroimant anomenat "pastilla" capta la vibració de la corda la converteix en electricitat i l'envia a l'amplificador i als altaveus
- El gènere es fa cada cop més popular entre els joves de totes les procedències
- Cançó 2 "Johnny B. Goode" Chuck Berry 1955
- És una música nova, ballable, jove, divertida..
- Cançó 3 "Tutti frutti" Little Richard 1955
- A mitjans dels anys 50 ja s'anomena rock&roll
- Però encara és música per als afroamericans
- Fins que...
.....Un blanc va cantar com ells
- Cançó 4 "Blue suede shoes" (sabates de vellut blau) Elvis Presley 1956

3.Introducció al bloc de cançons núm. 2.

Elvis Presley contribueix definitivament a trencar les barreres dels gustos musicals entre blancs i negres.

- Adapta el ritme i la manera de cantar del rock&roll amb les melodies i les lletres de les cançons de moda entre els blancs: el country.
- Prepara el terreny per Convertir el rock en un llenguatge universal.

4.bloc de cançons núm. 2 .Anys seixanta i setanta.

1.- Wish you were here (Pink Floyd)

<http://www.youtube.com/watch?v=NavVfpp-1L4>

2.- Knocking on heavens door (Bob Dylan)

3.- Yesterday (Beatles)

<http://www.youtube.com/watch?v=2WQA15nJWHs>

4.- Hotel California (Eagles)

5.- Mrs Robinson (Simon & Garfunkel)

6.- Proud Mary (Creedence)

<http://www.youtube.com/watch?v=HXwnkWsvlqQ&feature=kp>

7.- Light my fire (The Doors)

5.Introducció al bloc de cançons núm. 3. 1960-1979 Les arrels negres del rock

Acabem d'escoltar una sèrie de cançons que tenien moltes coses en comú:

Com en les cançons del beatles les Melodies eren boniques i fàcils de recordar i les lletres estaven plenes de poesia i missatge

Però en aquesta primera època hi ha molts artistes que com Janis Jopling s'expressen. D'una manera molt diferent:

- la melodia no té tanta importància com el ritme
- la poesia es substitueix per un llenguatge més directe i contundent...
- a l'escenari tenen actituds provocatives com les que veieu a la pantalla

Són grups que utilitzen un estil musical molt més proper al rithm & blues

Aquesta manera d'entendre la música ha donat lloc a estils com el Hard rock el Heavy metal o el punk... Són els grups que escoltareu en el següent bloc de cançons.

Mentre sona Janis Jopling es van vint imatges de diferents cantants femenines importants en el món del rock.

6.bloc de cançons núm. 3

1.- Star me up (Rolling Stones)

<http://www.youtube.com/watch?v=SGyOaCXr8Lw>

2.- Purple Haze (Jimmy Hendrix)

3.- Smoke on the water (Deep Purple)

4.- Highway to hell (ACDC)

5.- Rock&Roll (Led Zeppelin)

<http://www.youtube.com/watch?v=GonQSHxzb1k&feature=kp>

6.- Good save the Queen (Sex Pistols)

<http://www.youtube.com/watch?v=N18vuCd5GPK>

7.Introducció al bloc de cançons núm. 4. els anys 80

Amb imatges del vídeo clip de 1979: Video killed the radio star, del grup Buggles

- El vídeo clip es fa popular en aquesta època.
- als anys 80 tots els grups poden i volen crear el seu propi estil
- new wave, post-punk, techno, dark, electrònic, rap, breakdance, dark metal, new romantic

8.bloc de cançons núm. 4.

1.- Every breath you take (The Police)

2.- Road to Nowhere (Talking Heads)

<http://www.youtube.com/watch?v=AWtCittJyr0>

3.- Another one bites the dust (Queen)

4.- Born in the USA (Bruce Springsteen)

<http://www.youtube.com/watch?v=lZD4ezDbbu4>

5.- Sweet dreams (Eurithmycs)

6.- Let's dance (D Bowie)

<http://www.youtube.com/watch?v=N4d7Wp9kKjA>

7.-I still haven't found (U2)

9.Introducció al bloc de cançons núm. 5. els anys 90

Amb el vídeo de : Billie Jean de Michael Jackson

- Als anys 90 el rock no pot competir amb la popularitat de la "música pop".
- però a finals de la dècada ressorgeix amb força i amb la mateixa senzillesa i actitud que en els seus inicis...
- després de 50 anys el rock segueix essent un gènere rebel com en els seus millors anys.

10. bloc de cançons núm. 5.

1.- Loosing my religion (REM)

2.- Are You gonna go my way (Lenny Kravitz)

3.- Smells like teen spirit (Nirvana)

4.- Just a Girl (No Doubt)

<http://www.youtube.com/watch?v=PHzOOQfhPFg>

5.- Give it away (RHChP)

6.- Wonderwall (Oasis)

7.- Karma Police (Radiohead)

11. Introducció al bloc de cançons núm. 6 El segle XXI

En el vídeo: imatgesi/o música de Kaydy Cayn, Da Baby, Bad Bunny; El Jinco, Rosalia...i The Rolling Stones

Han passat els anys i la majoria d'estrelles del rock de les que hem parlat ja estan en edat madura

Ha sorgit estils com:

- el Hip hop
- El regeton o el trap
- El rap

I han sorgit noves estrelles i artistes molt important com per exemple Rosalia

però el que és molt important és la manera en com s'escolta i un es relaciona amb la música

Antic suports:

- Vinil
- Cinta de casstte
- CD

Nous suports:

- Mòbil
- Tablet
- Ordinador
- plataformes
- Yotube
- Spotifay

Tot i així alguns dels d'abans encara continuen....

12. bloc de cançons núm. 6

Coldplay - Viva La Vida

<https://youtu.be/dvgZkm1xWPE>

Foo Fighters - Learn To Fly

https://youtu.be/1VQ_3sBZEm0

Franz Ferdinand - Take Me Out

<https://youtu.be/GhCXAINz9Jo>

The Strokes - You Only Live Once

<https://youtu.be/pT68FS3YbQ4>

Green Day - American Idio

https://youtu.be/Ee_ujKuJMI

The White Stripes - Seven Nation Army

<https://youtu.be/0J2QdDbelmY>

Muse - Uprising

<https://youtu.be/w8KQmps-Sog>

Amy Winehouse – Rehab

<https://youtu.be/KUmZp8pR1uc>

13. Introducció al bloc de cançons núm. 7. La relació del rock amb la música d'altres cultures. Bob Marley "Rebel music"

- els instruments d'altres cultures són descoberts per músics de rock com George Harrison (The Beatles) (sitar)
- molt sovint el rock s'ha fusionat amb altres músiques, ritmes i sons com...La música llatina, el Jazz, la música tradicional, el flamenc, o la música de Jamaica.
- on a finals dels 60 els músics locals adapten el rock amb ritmes propis del carib com el "Calipso" i creen els estils "ska" i "rocksteady"
- que donen lloc a un estil amb un ritme més lent que es tocava en les cerimònies de la religió "rastafari" el...reagge

14. bloc de cançons núm. 6.

1.- Como Camarón (Estopa)

<http://www.youtube.com/watch?v=JmP89cIGJZM>

2.- Quiero contratar (Triana)

3.- Oye como va (Santana)

4.- So What (Miles Davis)

5.- Is this love (Bob Marley)

6.- Clandestino (Manu Chao)

15. Introducció al bloc de cançons núm. 7. El rock a l'Estat Espanyol.

Fragments de Los Sirex, Los brincos, Tony Ronald...Cia Elèctrica Dharma, Sisa...Barricada...

- Al nostre país es vivia una situació de manca de llibertat d' expressió que afectava molt la música
- Als anys 60 es podia cantar rock només en castellà i amb lletres no gaire compromeses. Però comencen a sortir els primers grups que canten en català.
- Al acabar la dictadura i amb la arribada de la democràcia els grups musicals es poden expressar amb més llibertat.

16.bloc de cançons núm. 7

1.- Noia de porcelana (Pau Riba)

2.- Salta (Tequila)

3.- L'Empordà (Sopa de cabra)

4.- Como un burro amarrado en la puerta del baile (El último de la fila)

<http://www.youtube.com/watch?v=gkCCu9d-1PU>

5.- Bon Dia (Els Pets)

<http://www.youtube.com/watch?v=jF5BkWZkboxA&feature=kp>

6.- Sense tú (Teràpia de shock)

http://www.youtube.com/watch?v=x_Zd3KoEtRk

7.- La chica de ayer (Nacha pop)

8.- Bailando (Alaska)

9.- Escuela de calor (Radio futura)

Aprofitament didàctic

Ens trobem davant d'una audició summament rica per a fer aplicacions pedagògiques, a partir no només de l'àrea de música, sinó de moltes altres. El naixement de la música moderna ha suposat un fenomen històric i social que dóna peu a fer una anàlisi de la societat del segle i XX. Temes com l'esclavitud, el racisme, la religió, etc. poden ser tractats a partir de les manifestacions musicals i la seva història.

Al mateix temps creiem que un cop el professor conegui el contingut de l'audició és important que pugui introduir els alumnes, almenys en els conceptes més importants que sortiran.

Per facilitar-vos aquesta tasca us resumim per temes els conceptes exposats

1. Àrea de música.

Estils i conceptes explicats o anomenats:

El blues: L'origen, les lletres, l'aspecte rítmic, la manera de cantar i de utilitzar la veu

Els instruments elèctrics Els sintetitzadors

El Rithm&blues i el El Country La mescla de country i Rythm & blues trenca la barrera racial

El Rock&Roll. La figura d'Elvis Presley. La seva manera de cantar semblances i diferències amb el Rthm & blues.

El Rock&Roll. Els pioners

El Rock&Roll. La seva Història. Expressada per dècades

- Anys 60 i 70: estils i grups més proper al country que no pas al Rithm&blues Els Beatles, "country rock" , "folk-rock"... Melodies cantades a veus, poesia, balades, etc...
- Anys 60 i 70: les arrels negres del rock: estil musical molt proper al rithm & blues The Rolling Stones, Heavy metal, Hard Rock, Punk...
- Anys 80: new wave, post-punk, techno, dark, electrònic, rap, breakdance, dark metal, new romantic
- Anys 90: El rock un gènere rebel davant la música Pop. El Funk, El Brit-Pop

El Rock&Roll. La seva relació amb la música d'altres cultures. El Reagge i altres estils

El Rock&Roll. La seva situació, incidència i problemàtica a l'Estat Espanyol.

Altres treballs

L'aspecte rítmic de la música afroamericana com ara el blues, l'espiritual i el jazz, comparant-ho amb el ritme «normal» de la música europea, ja que considerem que és fonamental per entendre els orígens i l'essència d'aquesta música.

Per exemple, podeu seguir el procés de moltes cançons populars que, cantades pels esclaus negres, van prendre un caire molt diferent del que havien tingut durant segles. Qualsevol cançó en ritme 4/4 podem interpretar-la de dues formes rítmiques:

- 1r : amb els accents en el primer i en el tercer temps.
- 2n: amb els accents en el segon i en el quart

Les diferències en la manera d'interpretar una cançó en aquests estils en què s'usen recursos no gens ortodoxos en relació amb la música tradicional europea, com ara:

- En el cant (blues): el crit, el lament, la inflexió,
- el glissando, la declamació, etc.
- El l'aspecte instrumental: recursos propis de
- la veu (glissando, inflexió, vibrato, atac, etc.)

El resum de tots aquest conceptes hauria de ser la definició de la música afroamericana, com una forma d'interpretar qualsevol estil après o assimilat de la música blanca.

Diferents tipus de grups, des dels primers fins als actuals, fent menció fins i tot de la música generada per ordinador.

Es pot organitzar un treball de busqueda d'informació a internet sobre els següents conceptes o personatges, entre d'altres:

- Els bluesman. El blues
- Els instruments elèctrics
- Els grans artistes del Soul.
- Fats Domino, Chuck Berry, Byll Haley
- Elvis Presley
- The Rollings Stones
- The Beatles
- Janis Joplin
- les noies dins la història del rock
- El Punk
- L'evolució dels sintetitzadors
- El Sitar
- Els ritmes propis de Sud Amèrica.
- El Soul i el Funk

2. Altres àrees

Pel que fa a continguts transversals durant l'audició es citen els següents conceptes:

- L'entorn del Mississipi
- La esclavitud
- Les condicions de vida dels afroamericans
- El règim de segregació racial
- El Racisme.
- La moda
- La guerra del Vietnam
- Els fenòmens de masses
- La religió rastafari
- L'art Pop.
- La caiguda del mur de Berlín.
- La dictadura d'en Franco. La situació a l'Estat Espanyol durant els anys del naixement del rock.
- La transició
- **La violència de gènere:**

(The police "Every breath you take"(cada vegada que respire))

L'aspecte social del pop:

- Orígens multiculturals del rock. Fusió en els orígens de la música negra americana amb la blanca.
- Textos, actituds, relació amb l'època (dècada) i els fets socials i històrics més importants.

Es poden plantejar treballs de tots aquests conceptes a partir d'informació trobada a internet.

Les cançons.

Es pot plantejar un exercici de traducció i comentari d'algunes de les cançons, per exemple:

The police "Every breath you take"(cada vegada que respire))

Cada cop que respire
cada moviment que fas
cada pacte que trenques
cada pas que fas
t'estaré observant.

La lletra de la cançó ens diu que no es tracta d'una cançó d'amor. Al contrari hi trobem una angoixant història de gelosies, possessió, control i assetjament a la parella que es diu estimar.

Oh, no ho pots veure
em pertany.
Com el meu pobre cor pateix
amb cada pas que fas?

The Eagles. Hotel California

Vaig escoltar la campaneta de la missió
I jo estava pensant per dintre,
“Açò podria ser tant el Paradís com l’Infern”

Podreu descobrir de com la lletra ens descriu el que tan és un paradís com un infern:
l’ adició a les drogues. Descriu aquest hotel com un lloc fantàstic dins el qual ets presoner.

Espills al sostre,
El xampany rosa amb gel
I ella digué “tots som presoners
aquí, del nostre propi ardit”
I a les cambres del mestre,
Es reuniren per la festa
Ho apunyalen amb el seus ganivets d’acer,
Però no poden matar la bèstia

The police "Every breath you take"(cada vegada que respire)

Every breath you take
Every move you make
Every bond you break
Every step you take
Ill be watching you

Every single day
Every word you say
Every game you play
Every night you stay
Ill be watching you

Oh, cant you see
You belong to me
How my poor heart aches
With every step you take

Every move you make
Every vow you break
Every smile you fake
Every claim you stake
Ill be watching you

Since youve gone I been lost without a trace
I dream at night I can only see your face
I look around but its you I cant replace
I feel so cold and I long for your embrace
I keep crying baby, baby, please...

Oh, cant you see
You belong to me
How my poor heart aches
With every breath you take

Every move you make
Every vow you break
Every smile you fake
Every claim you stake
Ill be watching you

Every move you make
Every step you take
Ill be watching you

Ill be watching you
Ill be watching you
Ill be watching you
Ill be watching you...

Hotel California

On a dark desert highway, cool wind in my hair
Warm smell of colitas, rising up through the air
Up ahead in the distance, I saw a shimmering light
My head grew heavy and my sight grew dim
I had to stop for the night
There she stood in the doorway;
I heard the mission bell
And I was thinking to myself,
'this could be heaven or this could be hell'
Then she lit up a candle and she showed me the way
There were voices down the corridor,
I thought I heard them say...

Welcome to the hotel california
Such a lovely place
Such a lovely face
Plenty of room at the hotel california
Any time of year, you can find it here

Her mind is tiffany-twisted, she got the mercedes bends
She got a lot of pretty, pretty boys, that she calls friends
How they dance in the courtyard, sweet summer sweat.
Some dance to remember, some dance to forget

So I called up the captain,
'please bring me my wine'
He said, 'we haven't had that spirit here since nineteen sixty nine'
And still those voices are calling from far away,
Wake you up in the middle of the night
Just to hear them say...

Welcome to the hotel california
Such a lovely place
Such a lovely face
They livin' it up at the hotel california
What a nice surprise, bring your alibis

Mirrors on the ceiling,

The pink champagne on ice
And she said 'we are all just prisoners here, of our own device'
And in the master's chambers,
They gathered for the feast
The stab it with their steely knives,
But they just can't kill the beast

Last thing I remember, I was
Running for the door
I had to find the passage back
To the place I was before
'relax,' said the night man,
We are programmed to receive.
You can checkout any time you like,
But you can never leave

viv la cultura **2021|2022**